

**Університет Короля Данила
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність: 242«Туризм»

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування _____

Тимоць М.В.

2018-2019 навчальний рік

ВСТУП

Сучасний розвиток економіки, яка знаходиться під впливом таких вагомих чинників як: глобалізаційні процеси, світові фінансові кризи, екологічні зміни та загрози, підвищення ступеню ризику у всіх сферах життєдіяльності людини, підвищення ролі та відповідальності держави у сфері управління та ін., обумовлюють пильну увагу до такої важливої сфери як фінанси. Розвиток фінансової науки і практики у сучасних реаліях, у тому числі й в умовах трансформаційних процесів, потребують підготовки висококваліфікованих фахівців, які спроможні приймати обґрунтовані рішення. Підвищення вимог до спеціалістів у галузі фінансів зумовлено ще й тим, що ступінь ризику помилкового рішення та масштаби його наслідків значно зросли. Сьогодні відбулися певні зміни у розумінні ролі й функцій держави, як регулятора економічних процесів. Все це потребувало розвитку нових напрямів дослідження, нових підходів у розумінні сутності фінансів, практичних розробок і рекомендацій щодо вдосконалення механізмів управління фінансами та ін..

Програма курсу спрямована на вивчення теоретичних аспектів функціонування та розвитку фінансів в умовах ринкової економіки; набуття практичних навиків з питань формування та використання державних доходів, утворення і розподілу грошових доходів (нагромадження) підприємницьких структур; організації інфраструктури фінансового ринку та фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин.

Метою дисципліни є формування спеціальних знань і практичних навиків з питань організації фінансових засад та їх функціонування на макро- і мікроекономічному рівнях, а також вивчення теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування в ринковій економіці грошей, кредиту і банків

Завдання вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» полягає в теоретичній і практичній підготовці студентів з основ правильного розуміння закономірності у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання, домогосподарств, застосування цих закономірностей у практиці фінансової роботи; з'ясувати роль фінансів в економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкової інфраструктури; визначення сукупності заходів щодо забезпечення використання фінансів як важелів економічної політики держави, з'ясування сутності, функцій та ролі грошей і кредиту; механізму функціонування грошової системи в ринковій економіці; закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового ринку; засвоєння ролі, специфіки та практики використання грошово-кредитної політики центрального банку, напрямів діяльності банків та небанківських фінансово-кредитних установ щодо грошово-кредитного обслуговування суб'єктів господарювання та населення в Україні.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- суть, походження і функції грошей;

- їх роль в ринковій економіці;
- класичну кількісну теорію грошей;
- некласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей;
- сучасний монетаризм;
- засади грошово-кредитної політики України в перехідний період і на сучасному етапі;
- особливості організації грошового обороту і руху грошових потоків;
- закон кількості грошей;
- засади організації та функціонування грошового ринку, механізм взаємодії попиту та пропозиції грошей;
- особливості організації грошових систем і державного регулювання грошової сфери та грошово-кредитної політики держави;
- особливості проходження інфляційних процесів та проведення грошових реформ;
- суть і необхідність, види та функції кредиту;
- особливості організації та функціонування кредитних систем, банківських систем;
- особливості організації валютних відносин і валютних систем; особливості співпраці з міжнародними валютно-кредитними установами;

вміти:

- аналізувати макроекономічні показники економічного розвитку держави та розробляти заходи монетарного характеру;
- формувати джерела для збалансування грошових потоків на макро- і мікрорівнях;
- визначати цілі та пріоритети грошово-кредитної політики держави у короткотерміновому і довготерміновому періоді;
- аналізувати стан платіжного балансу країни для вироблення рекомендацій щодо валютного регулювання;
- визначати необхідний обсяг кредитної та депозитної емісії;
- розраховувати суми виплат за кредитними зобов'язаннями, розробляти проекти для участі у кредитуванні за рахунок коштів фінансових посередників та міжнародних фінансово-кредитних установ.

Організація навчального процесу передбачає застосування інтерактивних технологій навчання в рамках кредитно-модульної системи підготовки фахівців.

Базовими дисциплінами для вивчення курсу «Фінанси, гроші та кредит» є такі навчальні дисципліни, що вивчалися студентами, «Вища математика», «Статистика», та інші.

Організація навчального процесу передбачає застосування інтерактивних технологій навчання в рамках кредитно-модульної системи підготовки фахівців.

Професійні компетенції, що формуються в процесі вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»

Аналітичні компетенції:

- Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

- Здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Вибіркова	
	Спеціальність: 242 «Туризм»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – год.; самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		24	8
		Практичні, семінарські	
		24	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		42	80
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		
30 год.	30 год.		

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить(%):

для денної форми навчання – 40:60;

для заочної форми навчання – 10:90.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

За результатами поточного контролю в кінці семестру студенту виставляється оцінка, яка обчислюється як сума:

(оцінка за аудиторну роботу) x 0,7 + (оцінка за самостійну роботу, ІНДР) x 0,3

Оцінювання семестрового контролю

Завданням семестрового контролю є перевірка розуміння студентом програмового матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Семестровий контроль знань у формі екзамену проводиться для всіх без виключення студентів (незалежно від підсумкової оцінки поточного контролю за семестр) у вигляді комп'ютерного тестування.

Результати екзамену оцінюються в балах (національної шкали, 100-бальної шкали і шкали ЄКТС).

Шкала оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала університету	Національна шкала	Шкала ECTS
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

Підсумкова залікова оцінка з дисципліни, яка проставляється в екзаменаційних відомостях, визначається тільки за результатами комп'ютерного тестування.

Підсумкова залікова оцінка може бути зменшена на 20% (по 100-бальній шкалі) у випадку невиконання мінімальних вимог поточного контролю.

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний
2. Репродуктивний
3. Дослідницький
4. Самостійна робота пошукового характеру

Самостійна робота – виконується студентами під час навчальних занять або у позааудиторний час за завданнями викладача та включає: підготовку до практичних занять; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; розгляд питань, винесених на самостійне опрацювання; написання рефератів.

Засоби діагностики:

Поточний контроль здійснюється у формі:

- фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування студентів;

- контрольного тестування студентів та перевірки ситуаційних завдань;
- оцінювання самостійної роботи та індивідуальних завдань студентів;
- оцінювання виконаних завдань контрольної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі комп'ютерного тестування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ. СУТЬ І ФУНКЦІЇ ФІНАНСІВ ТА ГРОШЕЙ

Фінансова наука. Мета фінансової науки. Взаємозв'язок фінансових відносин і фінансової діяльності. Предмет фінансової науки. Об'єктивні та суб'єктивні економічні відносини. Об'єктивна необхідність фінансів. Фінанси як економічна категорія. Об'єкт фінансових відносин. Суб'єкти фінансових відносин. Валовий внутрішній продукт. Роль держави у перерозподільчому процесі. Сфери фінансових відносин: централізовані та децентралізовані фонди грошових коштів.

Функції фінансів: розподільча та контрольна. Розподільчий та перерозподільчий процеси. Первинний розподіл. Вторинний розподіл. Необхідність перерозподілу ВВП.

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей. Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Портфельний підхід до визначення суті грошей. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Специфіка прояву суті грошей у різних економічних системах. Гроші як особливий товар, мінова і споживча вартість грошей як

товару. Гроші як гроші й гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями. Форми грошей та їх еволюція.

Ціна - грошовий вираз вартості продукту. Вплив ціни на формування фондів грошових коштів при первинному розподілі. Порівняльна характеристика ціни і фінансів як категорій розподільчого характеру. Взаємодія фінансів з кредитом. Оплата праці одна з важливіших факторів виробництва – робочої сили. Порівняльна характеристика фінансів і заробітної платі.

ТЕМА 2. ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЇЇ СФЕР І ЛАНОК

Фінансова система як сукупність ланцюгів економічних відносин. Сферу фінансової системи. Структура фінансової системи. Сучасна побудова фінансової системи України. Властивості сучасної фінансової системи. Принципи побудови фінансової системи. Основне призначення фінансової системи.

Державні фінанси - перша сфера фінансової системи країни. Бюджет держави - центральна ланка фінансової системи. Зведений бюджет держави. Державні фонди грошових коштів. Державні цільові фонди. Державний кредит та його форми. Фінанси підприємств, організації установ. Особливість фінансів комерційних підприємств. Фінанси установ і організацій невиробничої сфери. Стан розвитку та організації фінансів домогосподарств. Міжнародні фінанси. Фінансовий ринок. Ринок страхування.

Система управління державними фінансами. Об'єктами фінансового управління. Суб'єктами фінансового управління. Фінансовий апарат. Органи стратегічного й оперативного управління фінансами. Керування фінансовою системою держави. Державна фінансова інспекція. Органи місцевого самоврядування. Державне казначейство. Рахункова палата України вищий орган державного фінансового контролю. Пенсійний фонд (ПФ) – центральний орган виконавчої влади. Фінансові інститути, які діють в Україні.

Міжнародні фінансові інституції — Міжнародний валютний фонд і Міжнародний банку реконструкції і розвитку. Основні проблеми діючої фінансової системи України. Вдосконалення фінансової системи. Актуальні проблемами у фінансовому забезпеченні органів місцевого самоврядування.

ТЕМА 3. ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Виникнення та становлення податків і оподаткування. Сутність податку як економіко-правової категорії. Податок є комплексною фінансовою категорією. Доктринальні визначення поняття «податок». Правовий зміст податків. Суспільний зміст податків. Характерні ознаки податків. Розмежування категорії як податок, внесок, збір і мито. Критерії за якими можна умовно поділити відмінності податків від зборів та мита. Елементи податку. Платниками податку. Податкова пільга. Функції податку. Класифікаційні ознаки податків. Прямі податки та непрямі податки.

Загальнодержавні та місцеві податки та збори. Особисті та реальні податки. Специфічні акцизи в українському законодавстві. Переваги прямих податків. Недоліки прямих податків. Податок на додану вартість. Переваги та недоліки прямих та непрямих податків. Тракткування поняття «податкова система». Сутність системи оподаткування. Елементи податкової системи. Встановлення визначальної бази побудови податкової системи. Принципи оподаткування. Податкова система як одна з основ економічної системи країни. Структура податкової системи.

Бюджетна система України. Структура бюджетної системи. Бюджетний устрій. Федеральний бюджет, бюджети адміністративних одиниць та місцеві бюджети. Складові бюджетної системи України. Зведений бюджет міста. Принципи бюджетної системи України. Бюджетний процес. Стадії бюджетного процесу. Бюджетне планування. Процедура бюджетного планування. Учасниками бюджетного процесу є Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів, Державна казначейська служба, Національний банк України, Рахункова палата, головні розпорядники і розпорядники бюджетних коштів та інші органи, на які законодавством України покладені бюджетні, податкові та інші повноваження.

ТЕМА 4. ДЕРЖАВНІ ФОНДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Фонди соціального забезпечення. Соціальні позабюджетні фонди. Пенсійне забезпечення. Трирівнева система пенсійного забезпечення. Головне джерело фінансового забезпечення. Пенсійний фонд. Управління Пенсійним фондом. Бюджет Пенсійного фонду. Джерела формування коштів Пенсійного фонду. ЄСВ головне джерело фінансового забезпечення Пенсійного фонду України. Напрямки використання коштів Пенсійного фонду України. Пенсійні виплати. Система недержавного пенсійного страхування.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття в Україні. Джерелами формування коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття. Види соціальних послуг за рахунок коштів фонду. Фактори підвищення рівня безробіття.

Види соціального страхування. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Основні завдання Фонду соціального страхування України. Джерела формування коштів фонду соціального страхування. Страхові виплати за рахунок Фонду соціального страхування України.

ТЕМА 5. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Фінанси суб'єктів господарювання. Соціально-економічна сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання та їх ознаки. Класифікація фінансових ресурсів

суб'єктів господарювання. Здійснення управління фінансовими ресурсами підприємства.

Формування фінансового результату діяльності підприємства. Доходи суб'єкта господарювання. Виручка від реалізації продукції та методи її обліку. Основні джерела для підвищення ефективності фінансового забезпечення.

Фінансова діяльність. Основні завдання на вирішення яких спрямовується фінансова діяльність підприємства. Забезпечення фінансами поточної виробничо-господарської діяльності. Фінансові зобов'язання. Ефективність використання оборотних активів. Контроль за господарсько-фінансовою діяльністю підприємств. Надлишок власних оборотних активів. Основні напрямки фінансової діяльності підприємства.

ТЕМА 6. СТРАХУВАННЯ. СТРАХОВИЙ РИНОК ТА ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Економічну категорію страхування характеризують наступні ознаки. Розподільні і перерозподільні відносини в страхуванні. Учасники страхових відносин. Створення страхового фонду. Основні організаційні форми страхового фонду: державний централізований фонд, фонд ризику товаровиробника, страховий фонд страховика. До функцій страхування відносять: ризикову, накопичувальну, ощадну, контрольну, превентивну (попереджувальну).

Ризик як окрема подія. Ризик у страхуванні розглядається в декількох аспектах. Критерії класифікації ризиків. Страховий випадок і страхова подія. Основні критерії страхового ризику. Класифікація по об'єктах страхування. Майнове страхування. Страхування рівня життя. Страхування відповідальності. Страхування ризиків. Законом України «Про страхування» передбачені види обов'язкового страхування. Організаційні принципи побудови системи страхування.

Формування фінансових ресурсів у страхуванні. Страховик. Специфіка страхової послуги. Складові структури фінансових ресурсів страховика. Фінансові ресурси страховика. Власний капітал страховика. Страхові платежі. Умовно-залучені кошти є основою при формуванні страхових резервів, призначених для виконання зобов'язань перед страхувальниками. Страхові резерви. Структура страхового ринку. Сутність понять: страховий ринок, страховик, страхувальник, застрахований, страхова відповідальність (страхове покриття), страхове посвідчення, страховий агент, страховий брокер. Взаємовідносини учасників на страховому ринку. Роль ринку в економіці. Фінансовий ринок є формою організації руху фінансових ресурсів. Об'єктами відносин на фінансовому ринку. Суб'єкти фінансового ринку. Функції фінансового ринку. Схема кругообігу фінансових ресурсів у системі фінансового ринку.

Фінансовий ринок як ринок об'єктів реального і фінансового інвестування. Ринок прямих капітальних вкладень один із найбільш значимих сегментів вітчизняного фінансового ринку. Ринок банківських кредитів. Ринок

цінних паперів. Кожен сегмент фінансового ринку залежно від того чи іншого критерію може бути поділений на більш вузькі мікросегменти. Суть сегментації. Критерії сегментації фінансового ринку: види фінансових активів (інструментів, послуг), галузева приналежність споживачів; місцезнаходження споживачів; оцінка й прогнозування фінансового стану та кредитоспроможності споживачів. Біржовий та позабіржовий фінансовий ринок.

Елементи фінансового ринку. Грошовий ринок як елемент фінансового ринку. Інструменти грошового ринку. Ринок капіталу (кредитний ринок). Валютний ринок. Ринок цінних паперів. Суб'єктами ринку цінних паперів України. Страховий ринок та його характеристика. Ринок дорогоцінних металів і каменів та інших об'єктів реального інвестування. Ринок нерухомості.

ТЕМА 7. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

Поняття грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового обороту. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту. Економічна основа та загальна схема грошового обороту. Грошові потоки. Поняття грошового потоку та критерії їх класифікації. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Балансування потоку національного доходу та потоку національного продукту через внутрішній і зовнішній грошові ринки.

Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий сектори грошового обороту. Сектор грошового обороту, фінансовий та кредитний сектори. Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот, її склад та фактори, які визначають її зміну. Базові гроші.

Грошові агрегати. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу та її вплив на масу і стабільність грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Закон кількості грошей, необхідних для обороту, його суть, вимоги та наслідки порушення вимог. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошовий мультиплікатор.

Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.

ТЕМА 8. ГРОШОВИЙ РИНОК

Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попиту, пропозиції, ціни. Інституційна модель грошового ринку.

Канали прямого і опосередкованого фінансування. Суб'єкти грошового ринку. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти

грошового ринку. Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.

Попит на гроші. Суть та форми прояву попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Пропозиція грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку

ТЕМА 9. ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевого і кредитного обігу. Створення і розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи України.

Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні: запровадження тимчасової валюти, паралельний обіг купоно-карбованця та рубля, процес стабілізації тимчасової валюти. Випуск постійної валюти – гривні. Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери.

Методи регулювання – методи прямого впливу і методи опосередкованого впливу. Грошово-кредитна політика центрального банку – суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні задачі. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Фіскально-бюджетна і грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки. “Сеньйораж” і монетизація бюджетного дефіциту.

ТЕМА 10. ІНФЛЯЦІЯ І ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Теоретичні концепції інфляції. Теорії «інфляція попиту» і «інфляція витрат». Суть та форми прояву інфляції. причини інфляції та її види: інфляція попиту, фіскальна, імпортна та інфляція витрат. Показники інфляції. Особливості інфляційного процесу в Україні, методи регулювання.

Класифікація грошових реформ. Моделі грошових реформ та їх характеристика. Особливості та етапи проведення грошових реформ в Україні. Інфляція: суть, форми прояву, причини та наслідки. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень. Інфляція в системі державного регулювання грошової сфери. Особливості інфляційного процесу в Україні.

Грошові реформи: поняття, цілі та види грошових реформ. Стабілізація грошей як основна мета реформи. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

ТЕМА 11. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Поняття валюти. Призначення та сфера використання валюти. Види валюти: національна, іноземна, колективна. Суть та види валютних відносин. Валютний курс та конвертованість валют.

Суть, основи формування та види валютного курсу. Поняття, значення та механізм забезпечення конвертованості валюти. Валютний ринок: суть та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Основні види валютних операцій. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку. Валютне регулювання: суть та необхідність.

Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Регламентація статусу валюти та порядку здійснення операцій з нею (правила купівлі-продажу, увозу-вивозу, використання валютної виручки, здійснення валютних платежів, нагромадження золото-валютних запасів тощо). Платіжний баланс в механізмі валютного регулювання. Органи валютного регулювання.

Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Розвиток валютної системи України. Європейська валютна система. Еволюція світової валютної системи. Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ у її функціонуванні.

ТЕМА 12. СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ, ФОРМИ ВИДИ І РОЛЬ КРЕДИТУ

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Два методи перерозподілу коштів у процесі відтворення, їхні відмінності та сфера використання.

Економічні чинники розвитку кредиту та особливості їх прояву в різних галузях народного господарства.

Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин.

Позичковий капітал та кредит. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Економічна основа, стадії та закономірності руху кредиту. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки кожної з форм. Види кредиту. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Основні напрями прояву ролі кредиту в ринковій економіці.

Розвиток кредитних відносин у перехідній економіці України. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток. Труднощі розвитку банківського кредиту. Еволюція державного та споживчого кредиту.

Банківський кредит як переважний вид кредиту. Принципи банківського кредитування. Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма				Заочна форма				
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі			
		л	с	с.р.		л	с	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ. СУТЬ І ФУНКЦІЇ ФІНАНСІВ ТА ГРОШЕЙ	6	2	2	2	7	2	-	-	6
ТЕМА 2. ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЇЇ СФЕР І ЛАНОК	7	2	2	3	7		-	-	6
ТЕМА 3. ПОДАТКОВА СИСТЕМА ТА БЮД- ЖЕТНА СИСТЕМА	7	2	2	3	8	1	1	-	6
ТЕМА 4. ДЕРЖАВНІ ФОНДИ СОЦІАЛЬНО- ГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	7	2	2	3	6		-	-	7
ТЕМА 5. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДА- РЮВАННЯ	7	2	2	3	8	1	1	-	6
ТЕМА 6. СТРАХУВАННЯ. СТРА- ХОВИЙ РИНОК ТА ФІНАНСОВИЙ РИНОК	7	2	2	3	6	1	-	-	6
ТЕМА 7. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВІ ПОТОКИ	7	2	2	3	6		-	-	6
ТЕМА 8. ГРОШОВИЙ РИНОК	7	2	2	3	7	1	-	-	6
ТЕМА 9. ГРОШОВІ СИСТЕМИ	7	2	2	3	6		-	-	6

ТЕМА 10. ІНФЛЯЦІЯ І ГРОШОВІ РЕФОРМИ	7	2	2	3	7		-	-	7
ТЕМА 11. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ	7	2	2	3	7	1	-	-	6
ТЕМА 12. СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ, ФОРМИ ВИДИ І РОЛЬ КРЕДИТУ	7	2	2	3	7	1	-	-	6
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	30	-	-	-	30	-	-	-	
УСЬОГО	120	26	26	38	120	8	2	-	80

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гроші та кредит: підручник/С.К. Реверчук та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К.: Знання, 2011. – 382 с.
2. Гурова К.Д. Фінанси, гроші та кредит [Текст] : Навч. посіб./ Гурова К.Д., Шелест О.Л., Колупаєва І.В. – Харків: Світ книг. – 2015. – 672 с. ISBN 978-966-2678-29-1
3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: навч. посіб. / Коваленко Д.І.– [3-ге вид., змін. і доп.] - К.: ЦУЛ, 2011. – 352 с.
4. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика : навч. посіб. рек. МОНУ / Коваленко Д. І. – К.: ЦНЛ, 2013. – 578 с.
5. Коваленко Д. І. Гроші і кредит: Теорія і практика / Коваленко Д. І. – К.: Каравелла, 2014. – 360 с.
6. Колодізев О.М. Гроші і кредит: підручник/О.М. Колодізев, Ф.В. Колесніченко. – К.: Знання, 2010. – 615 с.
7. Круш П.В. Гроші та кредит: навч. посібник / П. Круш, В. Алексєєв. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 216 с.
8. Левченко Л.В. Гроші та кредит: навч. посіб. / Л. Левченко – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 224 с.
9. Мазур І. М. Гроші і кредит: навч. посібник / І. Мазур, Т. Гретчук. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 320 с.
10. Михайловська І.М. Гроші та кредит: навч. посіб. / І. Михайловська, К. Ларінова – Львів: Новий світ-2000, 2011. – 423 с.
11. Михайловська І. М. Гроші та кредит: практикум / Михайловська І. М. – К.: Кондор, 2013. – 312 с.
12. Михайловська І. М. Гроші та кредит: теорія / Михайловська І. М. – К.: Кондор, 2013. – 432 с.
13. Черненко Л. В. Гроші та кредит / Черненко Л. В. – К.: Кондор, 2013. – 364 с.

14. Щетинін А. І. Гроші і кредит : [підруч. для студ. вищ. навч. зал.] / А. І. Щетинін. – [вид. 4-те перер. і доп.]. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 440 с.

Допоміжна

15. Про банки і банківську діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради. - 2001. - № 5-6. - 30с.

16. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. // ВВР. – 1999. - №8. – 21 с.

17. Про цінні папери та фондову біржу: Закон України // ВВР. – 1991. - №38.

18. Про кредитні спілки: зі змінами та доповненнями: Закон України від 20.12.01 р. № 2908 – III //ВВР. - 2002. - №15. – 101 с.

19. Розпорядження ДКРРФП «Про затвердження положення про критерії та фінансові нормативи діяльності кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» від 16.01.04 р. №7: [Електронний ресурс]/ Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг в Україні.

20. Про кредитування: Положення національного банку України ; затверджене Правлінням НБУ 28.09.95 №246 (з змінами відповідно до постанови НБУ від 22.04.96 №97).

21. Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків: Інструкція НБУ №10; затверджена Правлінням НБУ від 30.12.96.

Інформаційні ресурси

1) Законодавство України: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

2) Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: <http://www.dfp.gov.ua/>

3) Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: <http://www.nssmc.gov.ua/>

4) Урядовий портал (кабінет міністрів України): <http://www.kmu.gov.ua>

5) Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>

6) Національний банк України: <http://www.bank.gov.ua/>

7) Офіційний сайт Івано-Франківської міської ради: <http://www.mrada.if.ua/>

8) Офіційний сайт ЄБРР: <http://www.ebrd.com>

9) Офіційний сайт МБРР: <http://www.mbrd.com>

10) Офіційний сайт Світового банку <http://web.worldbank.org>